

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1983

BRNO 1985

i další zásahy do půdy, a to různého data. Během našich letů jsme například velmi často pozorovali zani - klé cesty snad středověkého stáří. Naši pozornost však vždy upoutaly kruhové příkopy - rondely na osa - dách lidu s moravskou malovanou keramikou.

Poznámky:

- 1 Podle sdělení ředitele Dr. V. Vildomce bylo možno při sněhovém poprašku a vhodném osvětlení pozorovat uprostřed všech čtyř stěn příkopu náznaky "bran". Dr. Vildomcovi děkuji i za další informace.
- 2 F. Vildomec, O moravském neolitické keramice malované, OP 7-8, 1928-29, 1-43, obr. 1-14, tab. 1 - X.
J. Palltardi, Sídliště z mladší doby kamenné u Boskovčtýna, Pravěk 7, 1911.
- 3 J. Kovárník, Terénní archeologický průzkum na jižní a jihozápadní Moravě, PV Ar 1 B za r. 1982, v tisku.
- 4 Dr. V. Haškovi, CSc, srdečně děkuji za údaje získané při geofyzikálním měření. Ing. M. Bálkovi za vyměření lokality v Rašovicích.
- 5 Za upozornění na nález děkuji Ing. arch. F. Brandejskému.

Luftbildarchäologie und ihre bisherigen Ergebnisse in Südmähren /Bez. Znojmo, Brno - město/. Im Vorliegenden Beitrag publiziert der Verfasser die Ergebnisse der Luftbildprospektion - und Aufnahmen archäologischer Denkmäler, die auf dem Gebiet Süd- und Südwest - mährens im Jahre 1983 getätigt wurden. Das Ausschuchen und Fotografieren von archäologischen Lokalit - ten vom Flugzeug aus, brachte positive Ergebnisse. Neu wurden prähistorische Siedlungen z. B. in Bo - hutice aus der älteren Eisenzeit, bei Miroslav und Oleksovice, in Rokytná und Slatina aus der jüngeren Steinzeit, bei Suchohrdly, bei Miroslav und aus der jüngeren Bronzezeit in Vítovice im Bezirk Znojmo festgestellt. Zu sehr interessanten Befunden gehört die Feststellung eines vierwinkeligen Grabens bei Boskovčtýn, der bisher präzise nicht datiert wurde. Aufmerksamkeit verdienen auch Entdeckungen von Grundrissen von Bautenwüstungen bei Břežany /Bez. Znojmo/ und Slatina /Bez. Brno - město/. Das In - teresse haben jedoch zweifellos Funde von Kreisgräben - Rondellen auf Siedlungen der Kultur mit mähri - scher bemalter Keramik aus dem mittleren Neolithikum gefesselt. In den bisher durch Luftbilddaufnahmen erfassten Rondellen können 3 Gruppen unterschieden werden: von einer kleineren Grösse /50 bis 70 m/, z. B. Vedrovice /Bez. Znojmo/, mittleren Grösse /80 bis 150 m/, in Rašovice /Bez. Vyškov/ und von grossen Rondellen /Durchmesser um dreihundert Meter/, wie z. B. in Miroslav /Bez. Znojmo/.

POKRAČOVÁNÍ ZACHRAŇOVACÍCH VÝZKUMŮ V PASOHLÁVKÁCH V ROCE 1982 /okr. Břeclav

Dagmar Jelínková, AÚ ČSAV Brno

Pracovníci AÚ ČSAV z expedice v Dol. Dunajovicích pokračovali v roce 1982 v archeologickém průzku - mu ryh, vyhloubených pro kladení zavlažovacího potrubí. Byly prozkoumány tři objekty a objeveny dvě do - posud neznámé archeologické lokality /č. 11 a 13/.

Dvě porušené středověké jámy různých tvarů, vzdálené od sebe 63 m /lokalita 11/, byly objeveny v sv. části katastru, cca 600 m na Z od kóty 222 na mušovském Hradišti. Objekt č. 1 obsahoval okraj zásobni - ce z materiálu silně promíseného tuhou. Je kapkovitého průřezu a na vnitřní straně zdoben vhloubenou značkou ve tvaru táhlé vlnice o jednom spodním a dvou horních obloucích, v jejichž záhybech je vždy ovál - ná jamka. Z objektu pochází i slepovaná část výdutě nádoby z materiálu, obsahujícího příměs slídy, a dá - le zlomky železného předmětu. Z výplně objektu č. 2 byl získán zlomek okraje hrnce a zlomek výdutě ze dvou různých nádob, opět s příměsí slídy. Objekty je možno na základě keramického materiálu datovat do konce 13. a do 14. století.

Únětická jáma /lokalita 13/ se nacházela v jv. části katastru, na severním svahu mírného návrší, asi 520 m jižním směrem od levého břehu nynějšího toku řeky Dyje. Zachovala se z ní sv. polovina a v její tmavohnědé hlinitopísčité výplni se našly střepy, kostěné šidélko a zvířecí kosti. Zainventováno bylo cel - kem 18 keramických zlomků, náležejících vyspělé únětické kultuře. Pocházejí ze čtyř mís, z nichž hlubo - ká měla hladké hrdlo a zdrsňenou spodní část. Několik fragmentů je ze džbánů s uchem, další ze zásobni - covitých nádob s hladkým hrdlem a svislým prstováním na výduti.

Fortsetzung der Rettungsgrabungen in Pasohlávky im Jahre 1982 /Bez. Břec - lav/. Im Jahre 1982 wurde mit der Untersuchung der Rinnen fortgesetzt, die für die Bewässerungslei - tung ausgehoben worden sind. Man hat drei Objekte untersucht und so zwei bisher unbekannte archäolo - gische Lokalitäten entdeckt /Nr. 11 und 13/.

Zwei gestörte mittelalterliche Gruben /Lokalität Nr. 11/ wurden im NO Katasterteil, ca. 600 m von der Kote 222 auf dem Burgstall von Mušov, entdeckt. Sie waren voneinander 63 m entfernt und enthielten den verzierten Rand eines Vorratsgefässes, den Teil eines Gefässbauches und Bruchstücke eines eiser - nen Gegenstandes, ferner einen Topfrand und Bruchstücke vom Gefässbauch zweier verschiedener Gefä - se. Die Objekte kann man in das Ende des 13. und in das 14. Jahrhundert datieren.

Die Úněticer Grube /Lokalität 13/ befand sich im südöstlichen Katasterteil, am nördlichen Hange einer

mässigen Anhöhe, ca. 520 m in südlicher Richtung vom linken Ufer des heutigen Laufes der Dyje. In ihrer dunkelbraunen erdsandigen Ausfüllung fand man Scherben, eine beinerne Ahle und Tierknochen.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM V PUSTIMĚŘI /okr. Vyškov/

Ondrej Šedo, Muzeum Vyškovska Vyškov

Výstavba další části tzv. Hanácké dálnice pokračovala roku 1983 v úseku mezi Drysicemi a Pustiměří. Při záchranném výzkumu AÚ ČSAV a Muzea Vyškovska jsme zjistili objekty jen na úseku dlouhém asi 200 m. Jinde případné nálezy zničila skrývka, při které byla odebrána a ihned odvážena vrstva silná 80 - 120 cm.

V prostoru pravého břehu Melického potoka stavební práce zasáhly severní okraj sídliště ze starší doby římské. Odkryli jsme zde dvě polozemnice a čtyři jámy, z nichž jedna obsahovala destrukci hliněné pece. Kromě běžné keramiky patří do nálezového souboru bronzová, silně profilovaná spona, střep Terry sigillaty a zlomek skleněné nádoby. Na temeni návrší nad sídlištěm se zachovaly tři kostrové hroby kul - tury zvoncovitých pohárů. V jednom z nich byl zřetelný zásah po vykrádání v podobě tmavší skvrny. Početné nádoby v hrobech téměř úplně rozdrtil tlak stavebních mechanismů. Na levém břehu potoka byla zjištěna pouze jedna jáma s množstvím keramiky z mladší doby římské.

V souvislosti s posunem koryta Melického potoka byly prováděny rozsáhlé meliorační práce. V úseku se sprašovacími půdami na levém břehu zasáhly souvislou kulturní vrstvu s menším množstvím nálezů, především z mladší doby bronzové a z doby halštatské, dále z doby laténské a starší doby římské. Do mladší doby římské můžeme datovat několik střepů a bronzovou sponu s úzkým, vysoko klenutým lučkem a obdélníkovitou nožkou. Na pravém břehu, v blízkosti předhůří Dražanské vrchoviny bylo zjištěno osídlení z 13. století s početnými nálezy železné strusky.

V průběhu prací na výzkumu jsme věnovali zvláštní pozornost okolí pustiměřské cihelny, ze které pocházejí bohaté archeologické nálezy. Ve výkopech pro dálnici se neobjevovaly sídlištní objekty, kulturní vrstvy nebo mazanice. Byly nalezeny jen zlomky kostí z 1 - 2 kostrových hrobů.

Rettungsgrabung in Pustiměř /Bez. Vyškov/. Beim Aufbau einer neuen Kommunikation zwischen Drysice und Pustiměř, waren 3 Gräber der Glockenbecherkultur entdeckt worden. Ferner hat man 2 Hütten und 3 Gruben aus der älteren römischen Kaiserzeit untersucht. Das Fundmaterial bildet barbarische Keramik, ein terra sigillata Scherben, ein Bruchstück eines Glasgefässes und eine bronzene stark profilierte Fibel. In die jüngere römische Kaiserzeit gehört eine Grube mit einer ausserordentlich grossen Menge an Keramik. In der breiteren Umgebung der Baustelle wurden Meliorationen durchgeführt, die auf einer ausgedehnten Fläche eine Kulturschicht mit Funden aus der jüngeren Bronzezeit, aus der Hallstatt-, Latene- und römischen Kaiserzeit, erfasst haben. Es wurde ebenfalls eine Siedlung aus dem 13. Jh. mit Funden von Schmiedeschlacke festgestellt.

HRADISKO U ČEKYNĚ /okr. Přerov/

Vít Dohnal, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc
/Obr. 40; tab. 19/

V rámci dlouhodobého úkolu archeologického pracoviště olomouckého muzea, dokumentovat hradiska kultury lužických popelnicových polí, jsme na podzim 1971 měřili valové opevnění u Čekyně a polohopisný náčrt jsme zakreslili do SMO 1:5 000 /listy Olomouc 4 - 5 a 4 - 6/. Fotodokumentace byla pořizena v létě 1983 /obr. 40; tab. 19/, přičemž jsme se znovu s negativním výsledkem pokoušeli o povrchový sběr.

Lokalita se nachází severně od obce, v lesní trati "Hradisko", a to na jižnějším ze dvou vrcholů poměrně rozsáhlého návrší, které se k západu dost příkře svažuje a klesá do kdysi inundačního terénu podél říčky Olešnice /nyní je říčka zregulována a napájí větší rybník přímo pod hradiskem/. Opevnění vrcholové plošiny, sestávající z valu a z příkopu, je všude dobře patrné. Na severní straně, kde rovinatý terén dovoluje pohodlně se přiblížit až k opevnění, jenavíc vnější, esovitě prohnutý val s menším příkopem. Poblíž západního konce této předsunuté fortifikace se zvedá do výšky asi 150 cm nad okolní násyp bochníkovitého tvaru. Toto izolované těleso má mírně oválný půdorys /průměr 8 - 9 m/ a podle zářezu lesní kovy, která tudy prochází, se zdá, že má násyp hlinitý. Objekt je nepochybně umělého původu, ovšem jaký je jeho případný vztah k hradisku, by se mohlo zjistit jen výzkumem. Vlastní opevněný areál je chráněn jednoduchým valem, vedeným po obvodu plošiny tak, že příkop je už ve svahu pod valem. V místech, kde svah je prudší, vzniká následkem zařiznutí příkopu do svahu klamný dojem, jakoby se pod příkopem ještě táhl další drobný val. Na jihozápadě je příkop i val jednoduše přerušen a zdá se, že v tomto místě byl původní vchod do hradiska. Opevnění je nejzachovalejší na severní a severozápadní straně, kde výškový rozdíl mezi korunou valu a dnem příkopu se pohybuje okolo 3-4 m. Při pohledu zevnitř se těleso valu zvedá jen slabě nad terén a je převýšeno jen asi o 60-80 cm. Na jihovýchodní straně příkop ve svahu mizí. Vnitřní prostranství je ploché, bez výraznějších terénních tvarů a je porostlé smrkovým lesem s ple-

P ŘEHLED V Ý Z K U M Ů 1983

Vydává:	Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef P o u l í k
Redaktoři:	Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Řihovský
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě:	stříbrné nákončí opasku z kostrového hrobu z období stěhování národů v Boroticích /okr. Znojmo/
Tisk:	Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo:	ÚVTEL - 73332
Vydáno jako rukopis:	400 kusů - neprodejně